



# Värdig vård vid Blåsdysfunktion

Anders Engelholm och Kicki Malmsten  
2021-10-20



# Vad händer närmaste timmen?

- Om Blåsdysfunktion
- Lite om demografi
- Våra verktyg i vården
- KVÅ och informationsförsörjning
- Systematiskt arbete med stöd av Senior alert





# Vilka är ni?

<https://menti.com>

Kod 40 98 61 0





Vad är värdig vård vid  
blåsdysfunktion för  
dig?

<https://menti.com>

**Kod 40 98 61 0**



# Vilka handlar det om?



**"Greta"**

Rädd för att kissa på  
sig, vill inte sitta ute i  
dagrummet



**"Stina"**

Vill, men vågar  
inte skratta



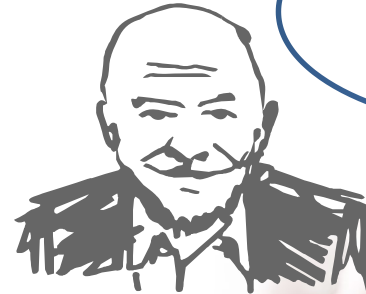
**"Ahmed"**

Kan inte berätta..



**"Kalle"**

Dålig balans, vill  
"stå", vägrar sitta!  
Frun orkar inte..



# Vanliga orsaker till blåsdysfunktion hos äldre

Gynekologiska/ur  
ologiska orsaker

Inverkan på njure  
och blåsa

Fysisk förmåga,  
mobilitet, syn, gång  
m.m.

Inverkan på tarmen

Läkemedelsbiverkningar



Vätskeintag

Assistansbehov

Miljöombyte

Kognitiv förmåga,  
minne

Störningar i  
nervsystemet



# Blåsdysfunktion

- Är inte en del av ett normalt åldrande
- Alla kan återfå delar eller hela sin kontinens
- Basal utredning syftar till att identifiera bakomliggande orsaker och utreda storlek och typ av läckage samt sätta in förebyggande och behandlande åtgärder





# Blåsdysfunktion beskriver flera olika problem

Förutom urininkontinens och trängningar, ingår också tömningsproblem och efterproblem i begreppet.

- Urinläckage och trängningar orsakar lagringsproblem
- Tömningsproblem uppkommer när hinder finns för blåstömning.
- Efterproblem är läckage som uppstår efter tömning av blåsan.

*Kunskaper om de olika problemen ger bättre förutsättning för en adekvat behandling*



## Lite om demografi

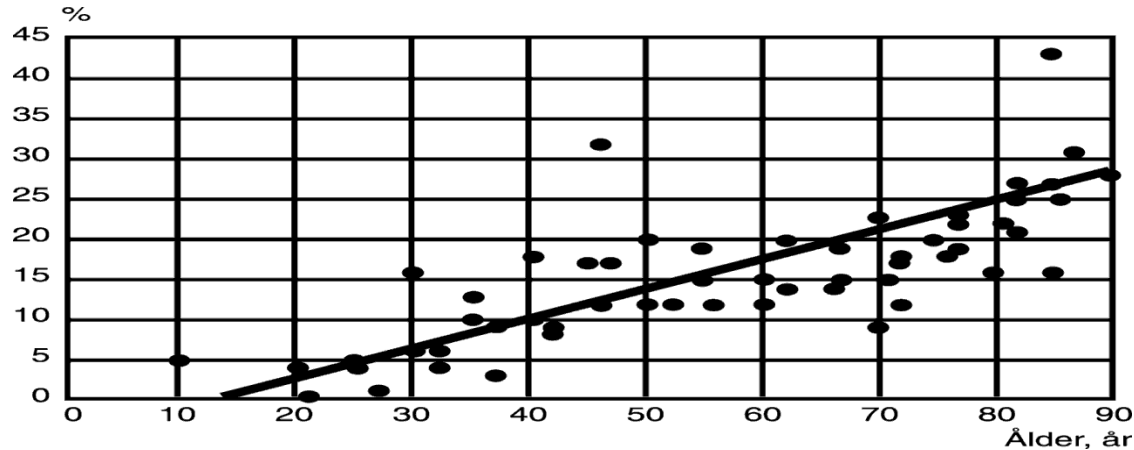


## Lite siffror

- 534 000 äldre över 65 år (30-40%) – troligen högre idag
- I särskilt boende 70-80% (data från Senior alert)
- Stort lidande och sänkt livskvalitet, rädsla för läckage och lukt.
- Få blir utredda och får behandling
- 3,4 – 5,4 miljarder per år – troligen högre
- 840 miljoner för inkontinensprodukter, högre enl. andra källor



# Urininkontinens kvinnor

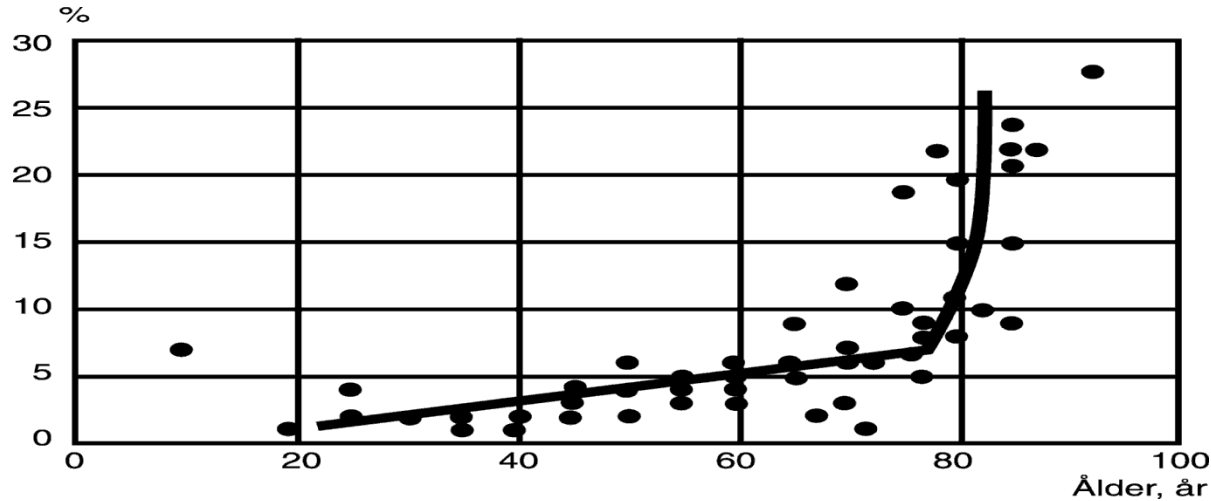


Förekomst av urininkontinens hos kvinnor relaterad till ålder, >1 gång/vecka som påverkar deras levnadssätt.

Källa: SBU-rapport, 2000

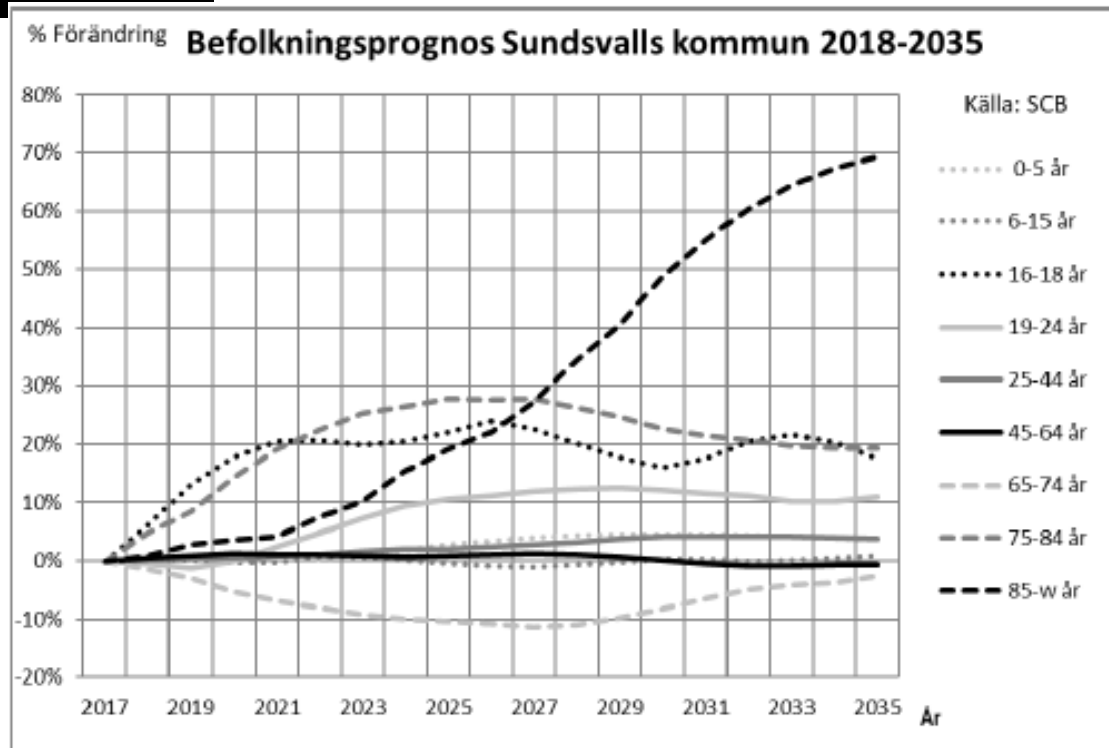


# Urininkontinens män



Förekomst av urininkontinens hos män  
relaterad till ålder.



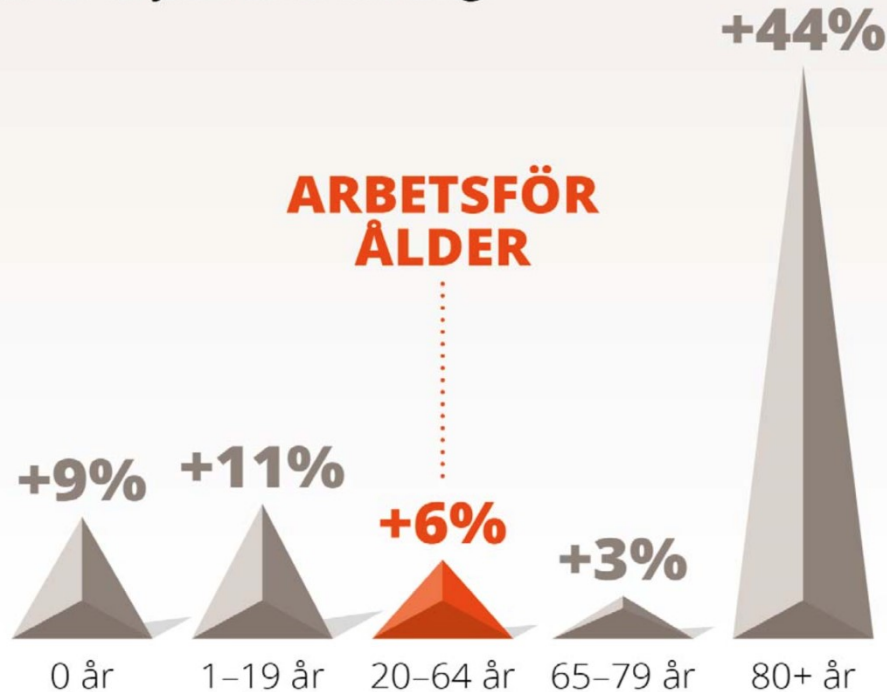


Exempel från en  
kommun.



## VÄLFÄRDSBEHOVEN ÖKAR

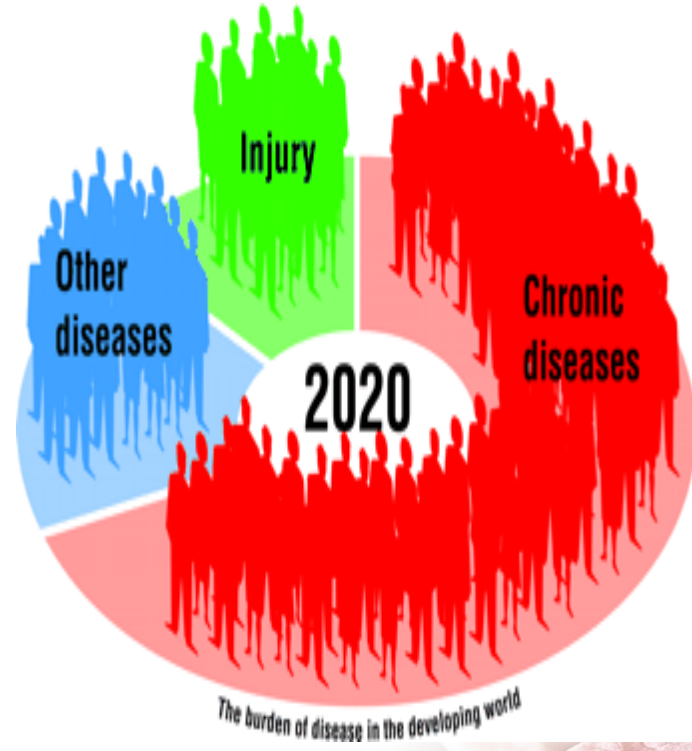
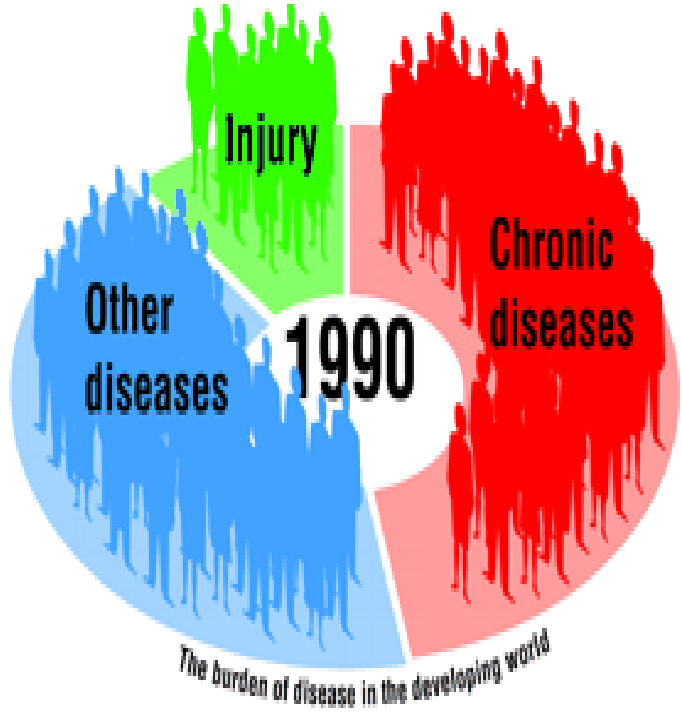
Förändring i procent i olika åldersgrupper om tio år jämfört med idag.



Källa: SCB april 2018

Fler händer i vården finns inte som utvecklingen ser ut – vi måste jobba på ett annat sätt.







# Fråga och gruppdiskussion "Zoom Breakeout Room" 10 minuter

Hur arbetar vi idag med personer med  
blåsdysfunktion?



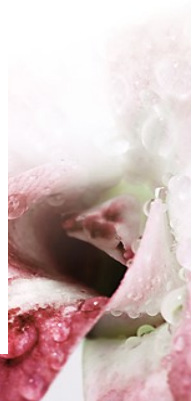
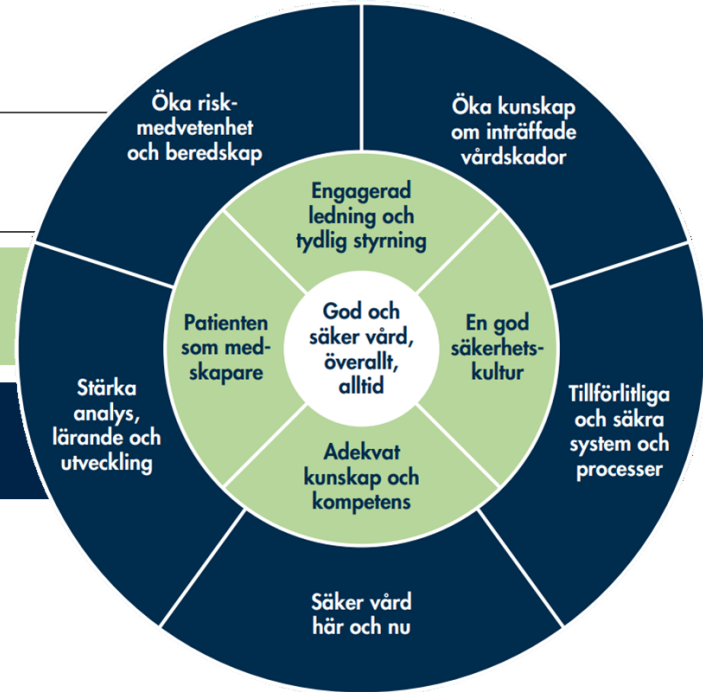
# Strukturer, processer, kompetens och medskapande

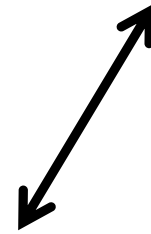
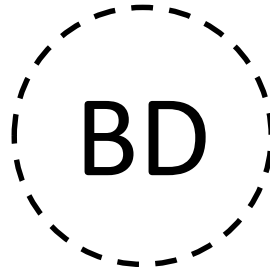
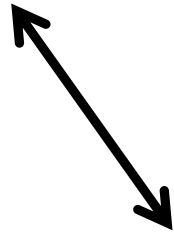


# Nationell handlingsplan för ökad

.. . . .

- Visionen för patientsäkerhetsarbetet
- Fyra grundläggande förutsättningar för att minska antalet vårdskador
- Fem prioriterade fokusområden vilka utgör strukturen för nationella åtgärder i handlingsplanen





# Verktyg för vården!

- Socialstyrelsens kunskapsunderlag, samt
  - <https://utbildning.socialstyrelsen.se/>
- [www.nikola.nu](http://www.nikola.nu) och [www.kateterfakta.nu](http://www.kateterfakta.nu)
- Vårdhandboken
- Senior alert (Blåsdysfunktion)
- Dokumentation och analys av given vård



nikola.nu

FÖRBÄTTRAT AV Google

Kvalitetsprogram   Hjälpmedel   Utbildning   Patient & Anhörig   Om Nikola

Nätverk blås- och tarmdysfunktion

Barn Blåsa 1   Barn Tarm 2   Vuxen Blåsa 3   Vuxen Tarm 4

Kateterfakta.nu

Behandling med kateter   Om kateterhjälpmedel   Livet med kateter   Skötsel   Problem och risker

RIK Kateter som du för in själv  
KAD Kateter som sitter kvar  
Supra Kateter genom magen

Här finns en guide till kvalitetsprogrammet!

Nyheter

- Kateterfakta.nu uppdaterad
- Nikolakonferensen 2021
- Inbjudan samordnare
- World Toilet Day 19 november

» Fler nyheter

Kvalitetsprogram – ett redskap för god vård

Nätverket Nikola har tagit fram ett kvalitetsprogram för vårdgivare som möter personer med blås- och tarmdysfunktion.

Kateterfakta.nu

Behandling med kateter   Olika kateterhjälpmedel   Livet med kateter   Skötsel   Problem och risker

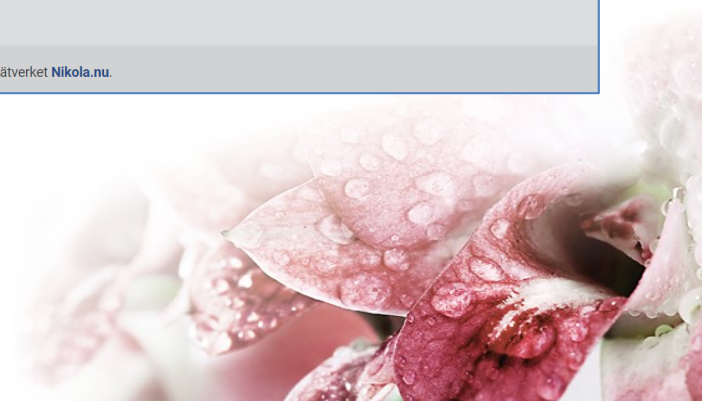
RIK  
Kateter som du för in själv

KAD  
Kateter som sitter kvar

Supra  
Kateter genom magen

OM SITEN  
ORDLISTA  
OM OSS  
LÄNKAR

Kateterfakta.nu är en patientsajt från nätverket Nikola.nu.



# Ledningssystem

*”Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.”*

*”...vårdgivaren ska ha processer där samverkan behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskada. Vårdgivaren ska fortlöpande bedöma om det finns risk för händelser som skulle kunna medföra brister i verksamhetens kvalitet.”*

[\(Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:2\)](#)



# ICF och KVÅ





# Användningsområden - ICF och KVÅ

- [Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa \(ICF\)](#) och [Klassifikation av vårdåtgärder \(KVÅ\)](#) kompletterar varandra och kan användas i ett systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation i vårdprocessen.
- ICF kan användas för att beskriva individens funktionstillstånd, mål, behov samt resultat (funktionstillstånd, måluppfyllelse).
- KVÅ kan användas för att beskriva planerade och utförda vårdåtgärder (utreda, förebygga, behandla och följa upp) i processen.



# Kommunal hälso-och sjukvård

- [Socialstyrelsens föreskrifter \(HSLF-FS 2017:67\) om uppgiftsskyldighet till register över insatser inom den kommunala hälso- och sjukvården](#), gäller från och med den 1 januari 2019.
- Föreskrifterna innebär bland annat att kommunerna ska komplettera de patientuppgifter som de lämnar till Socialstyrelsen i dag med nya uppgifter om de vårdåtgärder som har utförts av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och där kommunen är vårdgivare.



# Klassificering av vårdåtgärder (KVÅ)

1. Strukturerad information
2. Möjliggör journalintegration
3. Kodning som har stödjer arbetet kring blås- och tarmdysfunktion – utvecklas nu



# KVÅ - regelverk

- En åtgärds kod är en kod som används för statistisk beskrivning av åtgärder i bland annat hälso- och sjukvård
- KVÅ koder är obligatoriska att rapportera till Socialstyrelsens hälsodataregister
- KVÅ är gemensam för olika verksamhetsområden och yrkeskategorier inom hälso- och sjukvården



# KVÅ är patientinriktade insatser

De kan vara:

- Utredande
- Behandlande
- Förebyggande

*En medicinsk undersökning, exempelvis blåsvolymmätning på en patient, är en utredande åtgärd. Insättning eller byte av en urinkateter, är exempel på behandlande åtgärder. Assistans och träning att sköta sina toalettbehov kan vara förebyggande åtgärd.*

*QN013 Träning i att sköta sina toalettbehov*

*QN028 Assistans vid att sköta toalettbehov*

